

Nr 112.

Av herr **Widlund**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i avseende å åldersgränsen för avgiftsplikt till folkpensioneringen.

Jämlikt lag om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913 är envar svensk man eller kvinna skyldig att, utom i särskilda fall, erlagga vissa i sagda lag föreskrivna avgifter för erhållande av pension vid en närmare angiven ålder.

I enlighet med 5 § av sagda lag erlägges ej pensionsavgift av någon för år före det, under vilket han fyller sexton år. I 17 § stadgas, att om barn under aderton år är hos fader mantalsskrivet, är fader ansvarig för erläggande av pensionsavgift för sådant barn. Vidare stadgas i 33 §, att den, som efter fyllda femton år bliver till arbete varaktigt oförmögen, men för vilken avgifter till erhållande av pension icke blivit erlagda, ävensom den, vilken vid nämnda ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, äger erhålla understöd under villkor och till det belopp, som angående pensions-tillägg är i 6 § stadgat.

Enligt dessa bestämmelser skall sålunda avgiftsplikten för varje person träda i kraft vid dennes sextonde år. Ur *teoretisk* synpunkt kan det även vara riktigt att så sker, enär folkskoletiden då är avslutad, barnen i regeln konfirmerade, och färdiga att själva *börja* arbeta för sitt uppehälle. Vidare kan som skäl för avgiftspliktens inträdande vid denna ålder anföras, att ju tidigare inbetalningarna börja, desto bättre blir det ekonomiska underlägget för pensioneringen.

Denna syn på saken torde dock i *praktiken* ej vara så lycklig. Inom alla områden, där lagen om arbetsskydd tillämpas, betraktas en arbetare, som ej fyllt aderton år såsom minderårig, och får ej användas till annat än vissa slag av arbete. Vidare börjar han då sin verksamhet med att lära sig ett eller annat yrke och kan på grund därav naturligen icke erhålla annan arbetsersättning än sådan som någorlunda motsvarar hans arbetsprestation. Att den inkomst han sålunda förvärfvar ej ens tillnärmelsevis är tillräcklig för hans uppehälle är naturligt. Det torde på goda grunder kunna anses, att detta förhållande givit upphovet till lagens stadgande, att fader är ansvarig för pensionsavgifts erläggande för hemmaboende barn i åldern under aderton år.

Om man tänker sig, att en fader önskar låta sina barn fortsätta skolundervisning åtminstone något år, för att söka öka barnens existensmöjlig-

heter, något som ofta nog sker bland mindre bemedlade, mången gång med avsevärda direkta uppoffringar, bliva förhållandena ännu svårare, i det avgiftsplikten för barnen kommer såsom en extra börda, enär de icke ens förtjäna *något* som kan bidra till det egna uppehållet; en ställning, som sålunda ej kan anses vara bättre, än då barnen efter slutad folkskoleundervisning omedelbart få börja att genom eget praktiskt arbete söka förvärva färdighet i ett visst yrke.

Vid barnens adertonårsålder torde förhållandena i viss mån kunna anses vara olika. Om t. ex. möjligheter till fortsatt skolundervisning ej förefinnes, utan lärlingsställningen måste tillgripas, hava dock två års arbete givit så pass mycken färdighet i yrket, att inkomsten, om ej helt, så åtminstone till en *mera* avsevärd del, förmår täcka de oundgängligaste utgifterna. Om man vid denna tidpunkt låter den unge mannen eller kvinnan bidra till sin kommande pensionering genom att pålägga avgiftsplikt, torde detta kunna anses vara tillräckligt tidigt. Då likaledes minderårighetsbegreppet försvinner vid denna tidpunkt och individen sålunda är ohindrad att ägna sig åt vilket arbete han önskar, och bör kunna anses fullgod även i allmänt fysiskt hänseende, torde alla skäl tala för att avgiftsplikten framflyttas till adertonårsåldern, i stället för sextonårs-, som nu gällande bestämmelser föreskriva.

Det ekonomiska läget för pensioneringen torde genom ett sådant framflyttande av avgiftspliktens ålder möjligen bliva förändrat, och det kan tänkas, att avgifterna på grund därav i någon mån måste höjas. Även om så skulle bliva fallet, torde ökningen dock kunna bäras utan allt för stora svårigheter, då man väl får anse, att möjligheten till bättre inkomst proportionellt sett bör vara så mycket större vid aderton år än vid sexton, att den uppväger den höjning i avgifterna, som tidsförändringen kan komma att kräva. Ur ekonomisk synpunkt borde således hindren för framflyttning till adertonårsåldern vara överkomliga utan att på allt för betungande sätt ingripa i individens levnadsförhållanden.

På grund av vad ovan anförts samt med hänvisning till min motion rörande pensions- och understödsutbetalande får jag härmed vördsamt anhålla,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidtagande av sådan ändring i lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913, att åldersgränsen för avgiftsplikt till folkpensioneringen framflyttas från sexton till aderton år.

Stockholm den 25 januari 1917.

Thure Widlund.